

นารายณ์สิบปาง

ทวีขาวหาด

(ประเสริฐอักษร จันทร์ ใหม่)

สำหรับเบิกโภ ลคร หดว นถมิตร

ถวาย ทอด พระ เนตร ในงาน พระ ราช คุห มงคล

ณ ทำเนื้อก นา พญา ไทย

ร.ศ. ๑๗๙

โรง พิมพ์ บ่ รุง นุก ล กิจ

ร.ศ. ๑๗๙

ลั่นท้องรับคนคร์ ๑ พระศุภราช, โปรดประสาท,
 พรแก่แทดย์ เผ้ารากด, รังรบฉบับ, แต่งขอนชั้นท์
 ปดูกพฤกษา, เมื่อนบा, พระหางน รื่นร่นแสง,
 สุริย์ฉัน, ฉล่มคง ลิงช่วงถ่า, นาตอก, ชาร วากเวียน
 เกงเนนยน, สระบก, ยัวให้หด ไม้ตอก, ดอกหอม,
 กงกอมถง ไม้ผัด, ผัดต่าง, ตศโภช ไม้เดือย,
 เดือยดอก, ถอดศรี น่าเป็นที่, แสนบรม, ตุشا
 พนกรวดโรย, โปรดลัต, ตะรัตตนา วนอยา, พระ
 ศุต, ไม่ตีปาน ๆ ๖ คำ
 รขอ ๑ พอร่วงแสง, ศรียา, ท้าวดาวนต์ เก็น
 ขบฟัน, ไฟห่า, กักษาหาร ลังกะนิกร, อมร มณฑย,
 เช้าอุทยาน เหยือชุนมา, จับกิน, ดันทุกตน ๆ
 ๒ คำ กราว เอื้ดฉิ่ง เทวดามนุษย์ออก
 ประเทศถุษีพิชาร ออก รุกรันส์ตัวออก ด่วน
 ถูกจับกิน โอด
 เชมร กด้อมดก รับคนคร์ ๑ อิ่มເບີ, ກໍາເຮັບຮ້າວ,

ข้าวโขี้หง ทรงกำดัง, โภคชาย, ทุกแห่ง หน เที่ยว
ขั่นแหง, ไม่เกรง, เจ้าสากด เชื่อมนศ์คน, เส่นห์ตัว,
จะ กด้วไกร คงอย เชญู ช่า, ปานะสังก์, ตัด เข้า เอคร
หนด สังเวช, วอนว่า, เดือด ตาให้ จับ หัก คอ, ต่อ
หน้า, ชั่ด้าใจ ทดลอง ได้, โถดเดียว, เที่ยว รังแก ๆ
๔ คำ รัว สาม ดา (เข้า โรง เทวดา อອก)

ร่าย ๑ อิสสี เลพ, เทพ คน ชารพ, แต อับชรา แด่
เดือด ร้อน, อสรุ่ไภย, ใจ ตัก แต ชัน ไปริม, หิน วันต์,
สัน ท้อ แท้ garra แสง แสง, แห่ เข้า ฝ่า, เจ้า โถก ๆ

๕ คำ เศิด

ร่าย ๒ garab ทุด, มุดะ เหดุ, เอคร ชุน แททบ์ โรย
ยา แฟค, ด้อม ชน, ให้วน หา ลัตตัว นุนชย์, ครุฑคน
ชารพ, อับชรา จน เทว, จับ กิน, ตื้น ทุก องค์ เสี่ย
เดือด เมือ, เหด้อม ร้อน, กระ น่อน พ่า แหะ เบี้หา, หวด
กด้ว, คัว จะ หลง แทบ ไม่ กดា, มา ไกร ดาต, ฝ่า

ນາທັກ ບັນດູ້ ເໝັນອນຈັງ ກຽງ, ເຖະບາ, ເຕືອດ ພາດູ່ ພ

ແກ້ມ ດේວຈາ

ແຂກມອງຍຸ ວັບ ດັນຕົວ ① ພຣະ ສຸດີ, ຈິ່ງ ນີ້, ເທໂວງກາຮ
ໃຫ້ເຊີ່ງ ນາງ ຮາຍັນ, ອວດາດ, ພັດຍ ອຸດູ່ ຮຳງປັບໂສກ,
ໂຄກເຂົດມ, ເພີ່ມ ພຸດ ຖຸນານຸກູດ, ສັກລະໄຕ ຕະຍ, ເພືດ
ໄກຍເບີ່ຍີ່ພໍ ພ ແກ້ມ

ກດອງ ໂຍນ ② ບັດ ນັ້ນ ຈົດຮະ ລາສ, ບາທ ບັນຄນ, ກົນ
ເຕີຍຮ ດອຍ ອອກ, ນອກ ເຖະ, ວ ນມາເຕີຍຮ ໄປເລີ່ມໜີນ,
ຂເຕັນນມ, ຄົມໂອງກາຮ ພ ແກ້ມ ກດອງ ໂຍນ ເສີດ
ຮ້ອ ③ ດາວຍ ບັນຄນ, ຄົມເຕົຈ, ວາດຸເທິພ ບຽດດີອ
ສັງໜີ, ສັງເຂັປ, ຖູດ ຂ່າວ ຂານ ເວົ້ອງ ຍັກຊາ, ດາວັນຕົ, ຂັ້ນທະ
ພາດ ດ້ວຍ ພັດຍ, ເທວນ, ໃນ ຂັ້ນ ພໍ ພ ແກ້ມ
ບັນດົງ ໃນ ວັບ ດັນຕົວ ④ ເມື່ອ ນັ້ນ ພຣະ ນາງ ຮາຍັນ,
ນຽມ, ນາກາ ສັງຕ່າງ ຕັກ, ເກີດ ພົມຕື, ເບີ່ຍີ່ພໍໂຄກ
ທຽງ ວັບ ຢາ, ວາະນາ, ປົກ ແກ ໄກວ່ ດຳແຕງ, ເຕະ,

ຂ້າພະນົດ
ເປັນ ພຣະມະນີນານ, ຖວະຈຸກິຕີ, ໂອງກາສ ແລ້ວ
ບໍ່ໄປກັກທົ່ວ, ເຢາວະ ດັກໜົນ, ເນດີນ ແລ້ວ ຈາກ ກະແສງ,
ກະແຜ່ຍາ ຄຸນທຸກ, ວຸກ ມາ ຫຼາ ດຳ ເສີດື່ງ ແລະ
ແດ້ວິເຄີດ ກາລອງ

ຮ້ອງ ① ດັ່ງ ພຣະມະນີນານ, ແກ້ວ້າ ຍັກໝໍ, ພຣະຈັກ
ກອບໜົນ ຈຶ່ງ ນຸ່ມຕົກ, ເປັນ ພຣະມະນີນານ, ຜົມ ປະປະນຳ ໂຄນ
ແຫ່ນ ຂໍ້ອຍ, ໄກນ ຂໍ້ອຍ, ເລາວະກາ ຍາຄວາ, ຂໍ້ອຍ
ຊຳເລືອງໄປ ຫຼາ ດຳ ພຣະຍາເດີນ ດັ່ງ ເພດ ດື່ງ

ຮ້ອງ ② ເນື້ອນນັ້ນ ທ້າວງຕາວັນທີ, ຊົ່ວຍໝັກໝໍ, ນັກໃໝ່
ເຫັນ ພຣະມະນີນານ, ດຸ່ມ ເດີນ, ນາ ແຕ່ໄກດ ຄນ ຂຳ, ບໍ່ໄປ,
ໃຫ້ເນັດຕາ ໄກວ່າ ຈັບແກ້ມ, ແກນ ກອດ, ພິດ ອອດ ຈົບ
ແທະ ໂຄນ ຕູບ, ອຸນ ແຂນ, ແຂບ ໜ້າ ຍັມ ພັກ, ຂັກ ປະຕົງກີ,
ໄຍ ຕຽນ ມາ ໄນ ເກຮງໄກຍ, ອສຸරາ, ຈັບ ຂ່າກິນ ຫຼາ

ເ ດຳ ເງົາ

ຮ້ອງ ③ ເນື້ອນນັ້ນ ພຣະໂຄນເນດາ, ເຢາວະ ພຣະມະນີນານ,
ສົມ ລວດ ຕຽດ ຕອນ ວ່າ, ຂໍ້ໄກວ່າ, ໄກສິນ, ໄກສິນ ໃຈ່າ ດູ້ ມື້ນ,

๖

mange, ขอโดยดี เพียง สาม ย่าง, สร้าง อะไร, ได้เป็น
สิทธิ ออย่า แหงง ก็ดี, แข่ง ศักดิ์, ท้าว ยักษ์ แม่น
ชุน ยักษ์, รัก ใจ รัก, ผูก ไม่ ควร โปรด ปราน, อนุญาต,
เดือน มา ทนา ๔ คำ เกรา

ร้อย ๑ เมื่อ นั้น ท้าว ยักษ์, ดาวัณ, หวาน, หวานชา ยืม
แต่, แด่ คุณ, ถูก หัก ตา ยิ่ง แฉน, เฉน ห่า, ยุพารหะ หม่น
เออ แค่น เราก, พะ เป็น เจ้า, โปรด ประสาท พอก อนุญาต,
ฟัน ที่, เราก อก น เพียง สาม ย่าง, อาย ว่า, อาย
ปรารถนา ก ะ ให้ สม, เจตนา, ไม่ ว่า ไร ๔ คำ เกรา

ร้อย ๑ ตน เอย ตั้น แล้ว นารายัน แบง, แกดัง
เอี่ย, เนดย ใจ ให้ ชื่น ๆ, แด่ ใจ กิน, ของ ท่าน ไป
ถูก ให้, สิทธิ ขาด, ไม่ อาจ กิน ๔ คำ เกรา
ร้อย ๑ เมื่อ นั้น ท้าว ดาวัณ, อาศรา, บัญญา ชัน
อาวาน หลง, พวง รัก, รวม จัก กิน วิชัย ให้, ไกร
ชั่น, ใจ กิน ใจ เราก ท่าน, ปาน ศัมศักดิ์, รัก ตัว เอง

อย่าไก่เกรง, ใจเดย นะ, ขอบปะไหหน จงเตือกເຫຼາ,

ຄໍານ ຢ່າງ, ອຍ່າງ ພອໄຈ ເຈົ້າຈະໄກ້, ປຸດູເວືອນ, ເປັນ

ເພື່ອນເຮາ ແລ້ວ ຂໍ ຄຳ ເຈົ້າ

ຮອ ① ເມື່ອ ນັ້ນ ພຣະມະນຸນມຕຣ, ສີທິຂີສັກຕິ, ເຫັນ ຍັກໝໍ

ເຂົາ ເແຍ ອານຸກາພ, ປ່ວນປະຖຸຍ, ໃຫ້ກຸດເທຣາ

ກໍຢ່າງບາທ, ພຣະເປັນເຈົ້າ, ຄໍານ ເກົ້ານ ພໍ ແລ້ວ ຄຳ ວັດ

ຮອ ② ຄັ້ນ ເຂຕຣ ແດນ, ແສັນ ດອງ, ໜຶ່ນ ເສັ້ນ ມົດ

ເຫັນ ປຣາກຍູ, ເນກະກັກຕົວ, ທ້າວ ຍັກໝໍ ແຫດຍົດຕາວັນຕົວ, ອັນ

ໂອມຮູ້, ໂກຣັບ ພຣະມະນາ ທວດໄກ້ ຄົມ, ຂັ້ນ ມາກ້ ຮູ້ກັດ

ຈະດີ ຈະວ້າຍ, ນີ້ ນາງຮາຍນ໌, ອາວດາດ ນາງຮາງຄວານ, ວັບ

ແຄວັນ, ໃຫ້ ແຄດນ ພົດ ຮາມຖຸກ່າວ, ທຳ ດຸກ, ຂັ້ນ ດຸກ ດັນ

ເຫັນ ພຣະມະນຸນ້ອຍ, ຄອຍ ເວັນ, ຫາຍ ວັນໄປ ແລ້ວ ຄຳ ວັດ

ຮ່າຍ ③ ທ້າວຕາວັນຕົວ, ພັດນ ພັດນ, ພັດນ ວິ່ງ ຖອດ ທັງ,

ເຂຕຣ ພຣ, ຈາກຕຣາໃໝ່ ເຫຼັກໂທຣນ, ໂກນັກ, ຂັດໄຈ

ໄປ ພາໄຕຮຍ, ບຣິເງັນ, ສຸເມຮູ, ເນາ ແລ້ວ ຄຳ ເຊີດ ເຈົ້າ

๔

ถึงทาง monopoly ณ กรุงเทพฯ, เวียด
นามิส์ท, หาดที่ ต่อวัชรี, เชียงใหม่ เว้นผ้า ไคร
ไม่ทำ, รับทำ, กรากกรำ เอา พระเป็นเจ้า, โปรด
ปะน, การงานดี ๆ คำ เจรจา

บันคดิ้งนอกรับตนคร ๑ วัน เออยวันหนึ่ง เป็น^๕
กรรมชุม, แทคย์ทูล, จังถังที่ นอดีง ฉุก, นาง
บุษ, นาดี ผู้ถูกศรี, ราชสำนัก, มัชวพ ชวน
พูด, พอดีน, เจริญใจ อัญญาให้, เมรุ, มาก,
นิวาร์ล้าน จนคุ่นเคย, เดย์โภด, ให้วาน ให้ซัก
ลีอ, นาง อัญชาน, โปรด พระ อินทร์ ทรง นาม เทพ,
รำพ, โคภาณกตร ด้วย ยกษราก, จักไคร ชม, ล้ม ถวิต
หยอกเยา, บ่าา อาทิต, ต้อม ตัน ชุม กัน ชิน,
เชื้อ ถือ, รับถือ ซัก ๆ ๑ คำ เจรจา

รุข ๑ เมื่อ นั้น นาง บุษ, นาดี, ไม่มี หลัก หลง
วิชา, อาทิต, นิยม ยกษร รู้ว่า ราก, นาง พ้า, จะ พา พบ

๑๗

garabib garabib, deewa chee, chee viman ทเยอ ทيان,
ohyak peo, jeo prakon ดอนางเทพ, รำพา, มาเมือ
phob deeyang thob, naa pha, แอบ hairyak, ฯ ๔ คำ
peong ching

ธ. ๓ เมื่อ นั้น ทาว ดาวนต, ยม แม่น, แหณ หัก
คัว ขอน อ, ธ. ๔ บ, จุบ กัตต, ยม พยัค, แขะ ต้อง,
ชอง ล่ำ คัญ ฯ ๕ คำ

โถม นอย ๔ นาง เอย นาง พา พ. ๘ พา, มาระ
ครี, หนี่ สวารรค์ ไป อุ่ก, พี่ ยา, เมือง มากัน นคร
พัน, ดาวรัง, ว่าง นานาน เป็น คู่ ผัว, ตัว เมี้ย, ไม่ เดีย
สัตย ๙ ชิร หัก, มิ คร โน ป ร ด, ป ร า โม ท ย ล มน น พี่
เป็น ยักษ, รัก ยิ่ง มิ คร, ติด ลั้น ค า ขอ อก อก, เยาว
มา ด ย, ไม่ ก า ค ค ร อง โ อย ช ร ด อก อ น, กา ก น, ช ย น ร ด
ก อก กา ร ห ว ต, ว าย เว หา, พ า ผ ย อย แ ล น ล บ าย, หมา ย

นายัน, คายน มอย นางเทพรำ, พาลียอง, ศยด วอน ๆ
๖ คำ เอเชก ฉิ่ง ลง กดยอง (เข้าโรง)

يان ๑ เมื่อ นั้น พระศักกรินทร์, บีน ตุเม, รุสิงชรา
สกิตย์แท่น, แตน ตุ โข, โอล อัมการ ศิตา อ่อน, ช้อน สำลี,
ไม่ดีปาน ๆ ๒ คำ

อาเยี่ยรับคนคร์ ๑ หลวง คน, ถึง โฉม, เทพรำพา
เด่น หา, ไคร ชุม, สม สมาน ตรัส ให้ หา, แห่ง ไห, ไม่ พู
พาน ท้าว มัชวน, วุ่น ศวadi, อนาคต ใน ๙ ๔ คำ เจรจา
ชัย ๑ ตรัส กวี กราด, ดาวด ศุ รังค์, นาง พ้า ให
เรียก นาง, เทพรำพา, มา จง ได้ ยง คาย ยิ่ง, ชุ่น ช่อง,
หมอง พระ ไทย พระ สง ไสย, เป็น พน, พัน กวี ๆ
๒ คำ เจรจา

ชัย ๑ จิ่ง เดิง กิพ, เท wah เนตร, สังเกต ตรา หนัก ก๊
รุ เร่อง, ทรง กษัณ, ของ ยก ชี้ บดุก บด้า เทพ, รำพา,
ยอด นา ร ดัก พา หน ใจ ตุ, เป็น ชุ่ย บัต น

๑๑

ສັນ,ໄວ້ນຄຣ,ມາຍັນ ກວາທາວັນທີ,ອຊຸງ,ສຸດ ຜາເນຍ
ທຮງ ພຣະໂກຣະ,ໂຄດ ດິນ,ສິນ ສເບຍ ເປັນ ຂໍາຍ່າງ ເຄຍ,
ຕັ້ງ ຂ່າຍ,ດືນ ຂໍາຍ ໄກຣ ຈັນ ພຣະ ແລ້ງ,ວິຊີຣ ມາ,ສຸງວຸງ
ຖຸທີ ຮຸຕົມ,ເຄດີງ ພູມາ,ຄຂາ ໄທູ່ ເຫດ ຈາກ ຕາວ,ະຄົ່ງສົ
ສົງຮຽກ,ກັນ ໄດ ບັດ ໄຈ,ຄົ່ງ ທີ່ ມຸ່ງ,ກຽງ ມາຍັນ ແລ້ງ
ໝ ຄຳ ເສີດ

ຮ້ອ ① ເຫດ ລອນ ດັງ,ເຫັນ ອົງກ,ອິນກ ໂປຣຄ ດິນ
ໂຄດ,ຫລັງ ອສູງ,ປະນຸດ ກະຮັດ ໂຈນ ຈາກ ຄອ,ເທະວະຄຂາ,
ເຂຣາວວຽນ ຕື່ໜາທ,ຕວາດ ສິນັນ,ກະຈົ້ນ,ທວາຮ ແລ້ງ

ໝ ຄຳ ວັດ

ວ່າຍ ① ຈີກ ເກມ ຫ້ວງ,ຢັກ ຂາ,ຈ່າພຣະ ແສົງ ວິຊີຣ
ຫັດ,ກວັດ ແກ່ວ່າ,ຈະ ຄັງ ທາງ ອຊຸງ,ກວານທີ,ດືນ ດັກ້ນ
ຈອນ ຈົ້າ,ຂອ ປະການ,ຫົ່ວ ແລ້ງ ໝ ຄຳ ເງຣຈາ

ວ່າຍ ② ເຫັນ ໂປຣຄ,ໂຄດ ຍ່ອ,ຈະ ຕ່ອ ຕື້ ຖັງ ຕຸດ
ຮູ້,ສຸດ ດຸກ້້າ,ສຸດ ຄີດ ທີ່ ຍານ ຈາກ ກອກ,ກດອກ ກດັບ,

๑๗

รับไว้ที่ ท่าฉะร์, ยังพิโนช, ถือไหชน้อย ฯ

๒ คำ เชิด

ร่อง ๑ เงือน หา, วชิรา, บุช พิชานุ อุลู ชาติ,
ลัคตะบาน, พิตาน โภย กะเต่อ กะด่า, ตาปัน, ดัน โภย
โภย บัดໄโดย โภย, เดช ผู้ หัดถ, วชิร วนิทร์ ฯ ๒ คำ โขต

ร่อง ๑ เศรษฐ ลังหาร, พาด ยักษ์, มังวาน ชั่ม
แหง คราญ, รำพา, น้อย กดอย ภวิด โภ โพยม, โถม คิว,
พญา ชินทร์ เหิน สุกิน, ดาวดึงส์, คันเง เคือง ฯ

๒ คำ เชิด

ร่อง ๑ วาง ชังค์, ลง บัน แท่น, ทัง แคนรัก ดำรัส
ชัก, รำพา พช, ไกร รัช เรือง ไกร รัช เห็น, เป็นใจ, ให
ยักษ์ ย่อง หน้า ไป เมือง, ร้าง อยู่, คง ชี้ ยักษ์ ฯ

๒ คำ เจรจา

คานา แบดง รับ คณฑ์ ๑ เมื่อ นั้น เทพ รำพา,
ลุดา สวรรค์, ประทวน หนัก ทุต ตาม จวี, ลิง นิ ขอบ,

๓๓

ที่ ๑๘๖๙ นางบุษะ มาดี รัก, สืบ บิด พลว ฯ
๒ กำ เจรจา

ร่าย ๑ ถ้าคัลไนย, ได้ พง, ยิ่ง คง แคน กระทิบ แท่น,
ทิพตัน, ศันน์ หิว ตรัสด์ ดำเนิน บุษะ, มาดี, หญิง ชีรัว
แรม หมายน, ยัน ลัยก, อยู่ เอกา กดืน อาหาร, หวาน
เค็น, แม้น เด่ม วงศ์ ให้ ประภูม, กะละ ก้อน, เหตุก
รัตน ฉ่า ต่อ หนุนาน, ทหาร รวม, ตามมา สีบ
ขาว, ถ้า ชีษา, ถัง กาน ใจ สมพาร์, ชาติ ศัตวร์,
เครื่องนาน ลัม ลั้น คาร, แตะ แต่, แต่ร' กระศัด จึง
พั้น โภช, โจท ประจาร, ฐาน เทพ ทันท' คืน ล่าวรรค,
วัง ดุ เมร, ดัง เวโร เติม ฯ ฯ กำ เจรจา

ธรัณ ร้อง ให้รับ ตนคร ๑ เมื่อ นน นาง บุษะ
มา, ดี เทือ, ดีน เทือ เหมิน บังกอก ตา, พญา ล่าวรรค, คัล
ดัน เห็น เติม รับ, เทพบุณฑ์, แยก นั้น นา ฯ ๒ กำ
ทายอย (เข้า โรง) แล้ว โคม เวียน

๑๔

โถม เวียน ๑ เมื่อนั้น เทพะยะเจ้า, ชาว คาก, ติ่งสา
ทั้ง นาง อับ, ศรี ลักษร์, ขาว ฟ้า โปรดยกบุปผา, ลุมา
มาดย, สำราญ รมย์ เทวะ นิกาย, พ่อน ราย, ถวาย
หัด ชันธารัตน์, ว่า ทวย, สวาย สม ดั้น ศักกอรัตน์,
บัน นาภา, น่า พึง ชน ถวาย พระ พร, บท บรม, บพิตร
เขย ๙ ๔ คำ

บุคคล เทวะ

ถวาย ๑ ลักษร์ ทั้ง วัฒน์ส์, อีสานส์ส์,
ชี, อโศ นคต, พุทธส์ส์, ชุมส์ส์ สำส์ส์, สมติ, ชชา
คาก, การ ภูนิ โภ, เทช รัญญา โค, โหน, มนุส
ເອເຕນ, ສັຈະ ສົງເຊນ ສີທ່ຽມຕຸ, ນມ, ວ່າ ສົ່ຍາມິນ ໂທ,
ໂຮງທີ, ຊຸວິນາ ນິໂຄາ, ຈິຣມາຍຸກາ ຂັດຕິດເດັກ, ເຫັນ
ປານືນັງ, ຈານີ, ສັພພາ ຄຸຂາຍ ຈ, ໄທຍ, ຈ ລາຊູປາ—
ເດນ, ໂດຕືນາ ຍດາ, ປຸຕໍເຕຸ, ປາເຕຸ, ບຶກໂ, ນີ້ໂກ,
ຕາ ๙

१५

๑๖

ຈະ ປະເສີຫຼັກ, ອິທດ ພົດ, ດັດ ບຽງກາດ
ໃຫ້ຕົນເຕົ່າ,
ປຣມິນທວ່າ, ບັນ ຕໍຍານ ປະລັບຄວາມ, ປັບປຸງ
ເກຍນ ດ້ານທີ່ ໄກ ປະລົງກົດ, ຈະ ຂຸດມ, ຕົ່ມ ພະ ປູານ
ພຣະ ປູາດີ ທ່ານ, ຫ້າ ຂຸດ, ດຸງ ເຂຍ ຫ້າ ຂຸດ ຕ່າງເຊີງ
ພຣະ ນາງຮັນ ແດ້ວ ກຣາດ ລຳເຂົ້າໄວ

ศຸກ ນັສຖຸ

NATIONAL LIBRARY

